

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

... FÖSZERKESZTŐ ...
Dr. GAAL ENDRE.
SZERKESZTŐ
JÓZSA GÉZA.

SZERKESZTŐSÉG:
Dr. Gaal Endre lakása, Csikszereza (Mikó-utca)
KIADÓHIVATAL:
APAFI MICHÁLY-UTCA 13. SZ. (Győzős Gyula).
Hirdetési díjak előre fizetendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Közérdek — magánérdek.

A budapesti büntető törvényszék előtt folyt perből ki akarunk ragadni egy politikai mozzanatot, mely az egész hajszának rugóit és indító okait világosan megmutatja.

Désy Zoltánnak a tárgyalási teremben tett nyilatkozataival akarjuk igazolni, hogy az elleuzék egész kampányától a politikai közélet purifikálásának szempontja, de általában minden erkölcsi szempont teljességgel távol áll. Désy a tárgyalás során kijelentette, hogy ő rágalmával hónapokon át elhallgatott, mert békétárgyalások folytak Lukács Lászlóval, melyek eredménnyel kecskegtettek.

Már maga az a sajtóságos nyilatkozat súlyosan kompromittálja a volt államtitkárt. Hogyan folytatható a tárgyalás olyasvalakivel, a kit Európa legnagyobb panamistájának tart? A politikai közélet purifikálása teljesen közömbössé lett volna rá nézve, ha történetesen Lukács Lászlóval a megegyezés létre jön? És a harmadfélvén át elhallgatott pártkassza-kérdést sem kell ez esetben ügyebár feszegetni?

És senki se éljen abban a hitben, hogy ennek a békétárgyalásnak talán az volt az alapja, hogy Lukács László helyét elhagyja. Őh nem; ellenkezőleg a tárgyalások sikere azt eredményezte volna, — a mint azt Tisza István gróf tömör precizitással a bíróságí teremben megállapította — hogy állandóan biztosítva lett volna Lukács Lászlónak a hatalom birtoka — az ellenzék beleegyezésével.

Azt mondhatná valaki, hogy ez talán csak a politikai ellenfél megállapítása s hogy valójában talán még sem lehetett ez így.

Tisza István politikai korrektsége ugyan már eleve kizárja, hogy még legelkeseredettebb ellenfeleinek is helyt nem álló tendenciákat imputáljon; állítása azonban Désyre és eivtársaira annyira lesúlytó, hogy a másik politikai táborban mégis megkísérélhetnének kételyt támasztani arra nézve, valóban helyesen ítéli-e meg a Ház elnöke a Lukács Lászlóval tavaly májusban folytatott tárgyalások céljait?

Nos hát akadt egy koronatanu, a kit talán még a legelfogultabb politikai ellenfelünk is elfogad. Ez a koronatanu: a rágalmazási per vádlottja, a ki a Tisza igazsága mellett tanuskodó nyilatkozatát a tárgyalási teremben tette meg.

Désy Zoltán kijelentette a bíróság előtt, hogy igenis „ők nem követeltek fejeket, nem követelték a párt bukását, ők csak a békére dolgoztak.”

Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy a tárgyalások, melyek sikerét Désy Zoltán a világért sem akarta volna veszélyeztetni, valóban „Európa legnagyobb panamistája” politikai uralmának szilárd megalapozását célozták. Nem a legnagyobb, legelfogultabb cinizmus kell-e ahhoz, ha ilyen előzmények után, valaki tele meri venni a száját s azt hirdeti, hogy őt utálatos hajszájában a közérdek vezeti? A közérdek nem változik a szerint, a mint Désy ur paklija jól, vagy rosszul áll. E szerint csak a Désyék politikai érdeke változik. Az az önző politikai érdek, amely az egész ember vadászatot mozgatja.

De nem térhetünk napirendre az Andrássy Gyula gróf szereplése felett sem. A gróf ur megjelent a bíróság előtt s ott előadta, hogy neki felajánlották a bírói tisztelet Elek Pál elszámolási ügyében. Andrássy azonban kikötötte, hogy a missziót csak úgy vállalja, „ha nem lesz olyan politikai visszaélés részéről, melyet ő, mint politikus és országgyűlési képviselő, tudomásul nem vehet, a nélkül, hogy nyilvánosságra ne hozza és a kormányt e miatt meg ne támadja.

Ehhez az állásponhoz nincs szavunk. Nem lehet állítani, hogy az egy ellenzéki politikus teljes joggal el ne foglathatná.

Csak hogy Andrássy ezt az álláspontot nem minden esetben vallotta, hanem politikai érdekei szerint egyszer-mászor éppen az ellenkezőjét cselekedte.

Désy Zoltán a bíróság előtt azt mondta, hogy a Lukács László állítólagos visszaéléseit leleplező interpellációjától politikai barátainak „kérésére állott el. Már most közismeretű, hogy a volt államtitkára politikai barátai közül éppen Andrássy Gyula grófnak van igen nagy befolyása. Az is ismeretes, hogy Andrássyunk határozott tudomása volt a vádak konkrét tartalmáról. A gróf ur azonban ebben az esetben, a mikor olyan tárgyalások folytak, melyek talán önében is reményéseket ébresztettek, nem volt olyan szigorú, mint az Elek Pál esetében. A Lukács László állítólagos visszaéléseit ebben az esetben már tudomásul vehette, a nélkül, hogy nyilvánosságra hozza és értük a kormányt támadja. Sőt erről a vállalkozásról még

a politikai barátját is talán szintén lebeszélte.

Ime így festenek ezek a kormányozható Kátók, a kik mindig rettenthetetlenül védik a közérdekeket, ha az történetesen a magánérdekekkel összeesik s a kik mindig hajlandók rá, hogy közérdeknek tüntessék fel, a mit magánérdekek, vagy magánindulatok szolgálatában cselekszenek.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága május hó 29-ikén tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését Gyalóky Sándor főispán elnöklété alatt. A tekintélyes számban megjelent bizottsági tagok érdeklődő figyelemmel kísérték a szokatlanul nagy tárgysorozatot, de élelnebb vitát nem provokáltak; egy-két felszólalástól eltekintve az állandó választmány javaslatait hozzászólás nélkül változatlanul fogadták el.

A gyűlés megnyitása után napirend előtt Gyalóky Sándor főispán tartalmas beszéd kíséretében nyújtotta át T. Nagy Imre és Dr. Fejér Antal bizottsági tagoknak királyi tanácsosokká történt kinevezetésükről szóló okmányokat. Az érdemes kitüntettettek meghatva mondtak hálás köszönetet az őket ért királyi kegyért. Az a lelkes és bensőségteljes ováció pedig, mely a két felszólalást követte és melyben a törvényhatósági bizottság pártkülömség nélkül megjelent az új királyi tanácsosokat részesítette, nagy népszerűségnek dokumentálása mellett egyuttal főispánunk tapintatának, fenkölt gondolkodásának és nemes érzésének fényes elismerése.

A napirend első pontja Fejér Sándor alispán jelentése az elmúlt esztendőről. A vármegye közéletére kiható minden kérdést felőle és éles megfigyeléssel megszerkesztett jelentést a közgyűlés kinyomatni és a bizottsági tagok között szétosztatni határozta el; egyben megbizta alispánt, hogy a jelentést követő felszólalások során elhangzott panaszok és sérelmek orvoslása céljából a szükséges intézkedéseket a közgyűlés nevében tegye meg.

Ilyen elhangzott sérelem többek között a május hóban élelbeptetett új menetrend azon intézkedése, hogy a budapesti közvetlen vonal nem áll meg minden állomáson. Éveken át folytatott közdelem után főispánunk intervenciójára sikerült végre egy közvetlen vonatpár

beállításával, egyes tartózkodások beszüntetésének és a várakozási idő csökkentésének segítségével a budapesti menet-időt — ha egyelőre nem jelentékenyen, de mégis csökkenteni: midőn ezt kivittük, néhány törvényhatósági tag a régi állapotot törvénnyel vissza.

Az elégedetlen bizottsági tag urak szem elől tévesztik, hogy a nagy távolságra beállított vonatpárnak nem a helyi, hanem a távolsági forgalom lebonyolítása a feladata. A helyi forgalmat három olyan vonatpár bonyolítja le naponta, mely minden állomáson megáll. A budapesti vonatpárnál éppen arra kell törekedni, hogy menetgyorsaságát fokozza, a megállásokat az eddiginél is fokozottabb mértékben redukálja. Reméljük, hogy a vármegye alispánja illetékes helyen javaslatot és előterjesztéseit ilyen értelemben fogja megtenni.

A törvényhatóság gyors egymásutánjában tudomásul vette a számonkérő szék jelentéseit; elfogadta némi módosítással a gyámpénztári szabályrendeletet, hozzájárult a jegyzők drágasági és személyi pótléka tárgyában hozott képviselőtestületi határozatokhoz; elfogadta az utkaparók javadalmazásáról és díjokokról szóló szabályrendeleteket és tudomásul vette a Csikszerecska—Székelyudvarhely közötti vasutvonallal kiépítésének kérdésében beadott miniszteri választ.

A vármegyében három új segédjegyzői állás szervezése határozottat ejt, még pedig Gyimesközéplek, Csomafalva és Szárhegy községekben.

Elfogadták a szorosan vett vármegyei tisztviselőket, mint a magánjavak alkalmazottai részére az állami nyugdíj törvénynek megfelelően készített nyugdíj szabályrendeletet és határozta meg, hogy a jegyzők és segédjegyzők nyugdíjánál is a lakpénzek beszámíttassanak.

Az újonnan szervezett harmadik árvászéki ülnöki állásra Dr. Élthes Gyula, mint egyedüli pályázó lett egyhangulag megválasztva; az ekként megüresedett aljegyzői állás az általános tisztújítások rendjén fog betöltetni.

A gyimesi községek határvonalainak végleges megállapítása, illetve rendezése céljából Dr. Márton László főszoigabíró elnöksége alatt bizottság küldetett ki a helyszínerre. Özv. Becze Antalnak nyugdíját, Mihály Mátyásnénak, Várady Dénesnének és Kis Dénesnének segélyeket, Fülöp Alajos árvászéki iktatónak személyi és Birtha József árvászéki elnöknek szolgálati pótlékot szavazott meg a közgyűlés; ellenben Borszékfürdő szabályrendeletét — mely a közönség jogos érdekeinek teljes mellőzésével alkottatott meg — átdolgozás végett vissza adta a vármegyei tisztiorvosnak.

Nagy horderejű az egész vármegyét érintő közegészségügyi kérdés helyes és radikális megoldását célozza az a határozat, melyet a közgyűlés a csikszerecska közkórház fejlesztése és kiépítése érdekében hozott. A Bobula János budapesti műépítész által kidolgozott programot magáévá téve, elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy a műépítész által elkészítendő részletes tervek szerint a kórházat kibővíti, illetve kiépíti.

Miként Bobula műépítész tervezetét az igazgató-tanács titűben személyesen kifejtette, a jelenlegi kórház épület átalakításának a belgyógyászati osztály részére és itt lennének elhelyezendőek az összes iroda helyiségek.

Külön pavilonokat kapnának a sebészet, elmegyógyászat és a fertőző betegségek. A kórház élelmezése, fertőtlenítési

készülékei, mozógépei, a külön gazdasági épületben nyernének elhelyezést. A jelenlegi, ugynevezett fertőző osztály átalakításának apaca lakká.

A magánjavak bőkezűségéből körülbelül hat holdra kiegészítendő területet még egy magánlakás és egy modern berendezésű kápolna szerű külsővel bíró hullaház és ravatalozó is építtetnek.

Mindezen építkezések a szükséges berendezéssel együtt hozzávetőleges szakértői számítások szerint egy millió koronába kerülhetnek. A törvényhatósági közgyűlés elhatározta, hogy a kórház átalakítására már megszavazott 300000 koronán felül a szükséges telkeket ingyen bocsájta rendelkezésre, illetve azokat megszerzi; a hiányzó összeg hordozására pedig küldöttségileg fogja felkeresni a kormányt. E küldöttségbe bevásztattak Mikó Balint, Fejér Sándor, Szász Lajos, Kovács János, Kiss Ernő, Adorján Imre, Sándor Gábor dr., Péter József, Hajnó Ignác, Dávid Lajos, ifj. Hajnó József, Csedő András, Pálfi András, Csizsér Péter, dr. Ujfalussy Jenő, Cseh István, Lázár Miklós, Dr. Tauber József, Zakariás Manó, ifj. Gál József, Dr. Szántó Samu, ifj. Gál József, Szentes Gergely, Dr. Veress Sándor, Dr. Daradics Félix, Fodor Antal, Orbán János, Dr. Fejér Antal, Dr. Bocskor Béla, T. Nagy Imre, Potócky Pál, ifj. Gál Ferenc, Dr. Szlávay Tibor, Dr. Kovács Gyárfás, ifj. Pál Gábor, Élthes Zsigmond, Vákar Lajos, Dr. Imecs János, Czaka Béla, Gözsy Arpád, Dr. Kovács Albert, Trohán József, Dávid Ignác, Helvig János, id. Pál Gábor, Dr. Dobribán Antal, Merza Vilmos, Ferenczi István, Köllő János, Vaitsek József, Oláh Olajos, Görög Joachim, Vákar P. Artur, Dr. Tiltscher Ede, Melik István, Szathmári István, Agoston Agoston, Miklós István, Ince Domokos, András Lajos, Kólonté László, Sándor Gergely, Dr. Nagy Jenő, Dr. Ady Endre, Dr. Csizsér Miklós, Szeben Péter, Fejér János, Zakariás István, Dobál Gergely, Dr. Márton László és Dr. Hirsch Hugó urakat, de ezenkívül felkérték a vármegye összes lakosságát, hogy az oly annyiszor fontos és szükséges cél elérése érdekében a küldöttségben minél számosabban vegyenek részt.

E küldöttséget június hónap első felében Gyalóky Sándor főispán fogja a miniszterek elé vezetni.

Számos községi és személyi ügy elintézése után a törvényhatósági közgyűlés d. u. 2 órákor a főispán felkérésével véget ért.

Jaczkovics Mihály magyar görög katolikus püspöki külhelynök Nagyvácszonra.

Az új magyar egyház Nagyvácszonra is kiterjesztette áldást hozó jobbját; annak Hajdudorogon székelő püspöki külhelynöke Nagyságos és Főtisztelendő Jaczkovics Mihály mint püspöki biztos folyó hó 18 án és 19 én hivatalos látogatást tett magyar gör. kath. egyház községünkben, mint a székelyföldi vikáriátusság ezidőszériúti minden tekintetbeni legelső plébániáján.

Meleg szeretetteljes fogadtatásban részesült, de öröm ünnepe volt egyházközségünknek is, öröm ünnepe, melynek századok óta részese nem volt. Jóleső lelki örömmel láthatunk, hogy az eddig súlyos körülmények között élő, elhagyott, mondhatjuk mostoha sors verte székelyföldi magyar gör. kath. hitközségünk szentegyházához, s magyar hazájához hű s nemes hűveinek lelkeröl

mint szakadoztak le a kegyetlen bilincsek, s már már lankadó lelki életébe a krisztusi szeretettel s nyájassággal Szent János előhírnökként megjelent püspöki biztos jelenléte csak új lelki életet öntött. A lelki öröm a legvisszatartatlanabb kifejezésre jutott, midőn 18 án a püspöki külhelynök Boér Arthur helybéli esperes-plebánossal a különben tágas, de zsufolóság telt plébánia templomban ünnepléses szentmisét mondva, azon az ünnepi szonoklatot tartó esperes-plebános meleg szeretetteljes szavakkal hűveinknek a püspöki külhelynököt bemutatta, kifejtve, hogy az új gör. kath. magyar egyházmege megalkotásával, csak az isteni Gondviselés áldást hozó jobbjá jutott el hozzánk, kérve egyuttal a püspöki külhelynököt, hogy hűveinek szeretetét, ragaszkodását, s hódolatát vigye el Szenteséges Atyánk a római pápa, — Ó Felsége Apostoli királyunk s magas kormányának, atyai bőbes gondoskodásáért. Ezen ószinte szövből fakadó meleg szavak hatása alatt, egy szem sem maradt köny nélkül.

19-én reggel 8 órákor szentmise volt Te Deummal, melyre az iskolás gyermekek nemzeti lobogó alatt vonultak ki, 9 órákor pedig az iskolában az évszázó nagy közönség részvételével tartott meg, melyen az ünneplést Jaczkovics Mihály püspöki külhelynök mint egyházmegei főtanfelügyelő és Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő magas jelenlétükkel emelték. A vizsga eredménye fenyves volt, egy a hittanból, melyből helybéli esperes-plebános kérdézet, valamint a többi összes tantárgyakból a tanulók kizárólag magyar nyelven a legszabatosabb feleleteket adták. Örömlükre s nemes büszkeségünkre szolgál, minden az egyház és iskolatanács s a nagy község előtt, hogy az egyházmegei mint a kir. tanfelügyelő urak a legnagyobb megelégedésüket, sok elismerésüket fejezték ki lekipásztorunknak és Sütő Izidor tanítónak hangszólóval, hogy az eredmény csak büszkület s például szolgálhatna a többi vármegyék gör. kath. nepiskoláinak is.

19 én délután a püspöki külhelynök megvizsgálta az esperesi és plébániái hivatal, melyet a legnagyobb megelégedésére szeretett esperes-lelkészünk a legpéldásab módon vezet.

Ezzel a hivatalos vizsga lezárult. Kedves magas vendégünk édes emlékekkel távozott el tőlünk. Mi pedig kiknek a lelkében eltörölhetetlen emlékeket hagyott e látogatás, köszönettel lehetünk vezetőknek, kik egyházunknak, s szeretett magyar hazánkunk ily eseményeket nevelnek.

Isten áldása legyen új magyar gör. kath. egyházunkon!

Nagyvácszon, 1913. május hó 22-én

Váncsa György,
főmegyegondnok.

Értekezlet a vasuti menetrend ügyében.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara megkeresése folytán betűn este népes értekezlet volt a kereskedő-kör helyiségeiben, a téli vasuti menetrend összeállítása tárgyában. Az értekezletet Gyalóky Sándor főispán vezette.

Élénk eszmecserét váltott ki a kedvezőtlen téli menetrend mikénti módosításának és a tévedő észrevételeknek kérdése. Végül is az értekezlet a kamarához intézett átiratában a következő szempontokat domborította ki:

Az 504/8004-es vonatok menetideje Székelycsanak Brassó között, a megállások meg-

felelő apasztása és a menetidő gyorsításával redukálták.

Az aradi gyorsorhoz leendő csatlakozással 5/25 óra körül egy vonat indították Gyergyószentmiklósig ugy, hogy a reggel 8 óra körül Csikszentdébára érkeznek. Ennek ellenében megszüntetendő volna a jelenleg Brassóból 11 óra körül induló 8003-as vonat később, tudniillik delután 2 óra 10 perccor lenne indítandó, mely a tartozkodások apasztása és a menetidő rövidítésével Székelykoocsárdon az 501-eshez nyerne csatlakozást.

A 8003-as és 8002-esnél közvetlen kocsitelli idő szakra is fenntartandó.

A 8001 és 8004-es vonatok Karczaival állomáson feltétlenül megálljon és Madarason esedeg feltételek megálló létesítések.

És végül Gyimesről egy személyvonat volna indítandó delután 5 óra körül.

Az értekezletnek ezek a kívánásai annyira méltányosak, hogy azok megvalósítása elé alapos reménységgel nehezünk.

A fogyasztó közönség és a gazdasági válság.

Kétségtelen, hogy a kül- és belpolitikai bizonytalanság folytán felidézett pénzügyi válságot a gazdasági életnek minden ágában megéreztek, de ez a válság legjobban éreztette hatását a kereskedelmi életre. A fővárosban nap-nap után nagyobb számu becussott boltjait, nap-nap után szaporodó kereskedői bukás jelzi annak a pusztító viharának az útját, — amelyet csakis erős gazdasági szervezetek tudnak megvédeni a nélkül kibírni. Sajnos, a magyar kereskedelemben ilyen erős szervezetek meglehetősen gyér számmal vannak. — Nálunk, hogy valaki kereskedelmi vállalkozásba becsatkozzék, ahhoz teljesen elegendő kelléknek tartják, ha az illető konnyit egy kicsit az üzlethez. A szükséges alap és forgótőkét az üzleti szolidaritás az ugynevezett erkölcsi alapot a kereskedelmi vállalkozásoknál másodrendű kelléknek tartják. Ez okozta aztán azt, hogy Magyarországon az esetleges gazdasági válság vihára aránylag jóval nagyobb pusztítást okoz, mint külföldön, különösen a műveltebb nyugati országokban.

Hogy ez így van, arra nézve elég bizonyíték a fogyasztási szövetzetek legnagyobb magyar központjának a „Hangya”-nak a mult időveléről kiadott igazgatósági jelentése, a melyben szinte öröndötesnek mondható kivételképpen nem találjuk fel a válságos pézázúli helyzet miatt megszokott siránkozásokat, hanem annak éppen az ellenkezőjét. A válságos helyzet nem hogy rossz hatással lett volna arra az 1195. falusi fogyasztási szövetzetre, amely a Hangya kötelekében működik, hanem inkább megszilárdító hatással. Bebizonyosodott tehát ismét az, hogy a tűz a forgacsot elhanyagoztja, az acélt ellenben még keményebbé edvi.

A fogyasztási szövetzetek sikereinek a titkát nem kell tehát másbán keresnünk, mint hogy a szövetzetek megfelelnek a realis üzlet minden követelményének. Van elegendő alap és fargató tőkéjük, feltalálhatjuk bennük a kereskedői szakutadást is a végül meg van a kellő erkölcsi alapjuk is, mert a szövetzetek nem nyereszkednek, nem akarnak a fogyasztó közönség rovására gazdagodni. Ugy látszik, hogy ezt a körülményt minálunk is mindjobban kezdik felismerni. A fogyasztási szövetzetek száma ugyanis az elmúlt évben ismét több mint százszáz szaporodott, de meggyarapodott a szövetzetek központjának, a Hangyának a forgalma is. Megpedig kereken négy millióval úgy, hogy elérte a 28 millió koronát, ami annyit jelent, hogy számbeli eredmény tekintve a Hangya, amelynek üzleti tőkéje legnagyobb részben a falusi nép összerakott filléreiből képződött, ma már a legnagyobb magyar kereskedelmi vállalkozás.

Pedig hát ezt a fényes eredményt aránylag igen rövid idő alatt, mindössze 14 év munkájával érték el. A fogyasztó közönség szervezkedésének, öntudatra ébredésének meg volt tehát az eredménye. Pedig a magyar szövetzeteknek sokkal nagyobb akadályokon kellett keresztül gázniozni, sokkal több ellenséggel kellett csatározni, mint a külföldi fogyasztási szövetzeteknek. Itt azonban ismét csak arra hivatkozunk, hogy a tűz az acélt nem hogy elégette, hanem még keményebbé teszi. Talán a folytonos ellentállás tevékenység és kitartóvá a szövetzetekbe tömörült fogyasztókat, akiknek a száma már jóval meg-

haladja a 200 000-et s amely szám, különösen az utóbbi években mutat fel igazán öröndetes szaporodást.

Ez a szaporodás azonban aligha következett volna be, ha nálunk, főleg a falvaknak sok minden bajtól szorongatott földmivelő népe kézzelfoghatólag bebizonyította nem látna a fogyasztási szövetzetek nagy anyagi és erkölcsi előnyeit. Láthatja a fogyasztó közönség azt is, hogy a szervezkedés erején megtörik minden hatalom, láthatja, hogy a fogyasztási szövetzetekben eltanult szervezkedés más téren alkalmazva az anyagi és erkölcsi boldogulásnak egészen új utjait tárulnak fel részére. Csak egyebet ne emlitsünk, amióta a fogyasztási szövetzetekben rendszeresen folyik a nép kereskedelmi képzése, azóta mindig szűkebb körre szorítkozik azoknak önző manipulációja, akik a nép kereskedelmi tudatlanságát kihasználva jutottak nagy vagyonhoz. Ez talán mindenek fölött legszebb eredménye a fogyasztási szövetzetek 14 évi munkásságának.

HIREK.

— Személyi hírek. Gyalóky Sándor vármegyei népközszeretben álló főispánja mai napon családjával négy heti tartózkodásra Herkulesfürdőre utazott.

Dr. Szlávay Tibor főispáni titkár a m. kir. belügyminiszter által központi szolgálatra rendeltetvén be három hónapra, május hó 27-én családjával Budapestre utazott.

— Jaczkovits Mihály gör. kath. püspöki helynök Kászonban. A kászonimpéri gör. kath. hitfelekezeti elemi népiskolában május hó 19-én tartották meg az évről vizsgálatot nagy közönséggel jelenlétében. A vizsgálaton megjelent Jaczkovits Mihály hajdudorogi gk. püspöki helynök is. A tanulók minden tárgyból — a hittant sem véve ki — tiszta, szabatos magyar nyelven feleltek s kifogástalan eredményt ténstítottak. A püspöki helynök ezen hivatalos működése alkalmából Gyalóky Sándor főispánhoz következő táviratot intézte: „Nagykászonban mai napon eszközött hivatalos egyházi szemle alkalmából hazafias hőddalatt üdvözlő”.

— **HIRS HUGÓ A SEBÉSZTÁRSASÁG NAGYGYÜLÉSÉN.** A magyar sebésztársaság ez esztendői rendez nagygyűlését május hó 23-án és következő napján tartotta meg Budapestben a Nemzeti Muzeum dísztermében. A megvitattott kérdések egyike: „A koponya sérülései betegségeinek, illetőleg az azokkal összefüggő tudományos és gyakorlati kérdéseknek jelen állása”. E témának megbízott hivatalos referensei voltak: dr. Bakay Lajos budapesti kórházi főorvos és dr. Hirs Hugó kórházi sebészeti osztályának tudós főorvosa.

Dr. Hirs nagymérvű műtői elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a nagygyűlésen; elkészített értekezletét „a fejsérülései szülés előtt, szülés alatt és szülés után” címen budapesti kollegája olvasta fel.

A nagygyűlés vitájában részt vett sebész kitünőségek a legnagyobb elismerésüket nyilvánították sebész-főorvosunk tudományos fejtegetései felett, amit meglepéddel állapíthatunk meg, annál is inkább, mert ezzel a csikszereadi kórház sebészeti osztályának aránylag rövid fenállása alatt kiválóan szakképzett és ügyeskező vezetője révén szárnyra kelt jó híre neveljött a legmagasabb szakkörökig is. A közvetlen megvalósítás előtt álló új kórház a szárnyra kelt jó híreket remélhetőleg csak fokozni

toja, ha meg fog nyilni az ut sebész főorvosunk tudásának teljes érvényesülésére.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Lacz Kálmán szamosújvári javítóintézetű családfősegédet, ugyanezen minőségben, saját kérésére, az aszódi javítóintézethez helyezte át.

— **Bethlen István gróf a székeselység-ért.** Bethlen István gróf orsz. képviselő e hó folyamán nagyérdemű felolvasást tartott Budapestben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának ülésén. „A magyar birtokpolitika feladatai Erdélyben” című előadásában számszerű adatokkal mutatta ki a székeselység tarthatatlan helyzetét. Majd az oláhok és szászok földszerezését s ezzel szemben a magyarság területességét állította közzé. Ezek az adatok megdöbbentő képet tárnak elénk. Foglalkozott az erdélyi magyar birtok pusztulásának okával, a birtokpolitika két főcéljával, a városfejlesztés és birtokpolitika viszonyával, a közbirtokos osztály megmentésének szükségességével s végül a segítés módorait is kifejtölte. A székeselység ügyét a hatalmas O. M. G. E. jóindulatába ajánlotta, mint a mely egyesületnek a tudásni székesely kongresszus is köszönhető volt.

— **Hazasság.** Petrovszky Mihály kir. állatorvos f. hó 26-án vette oltárhoz Demeter Annuskát, Csikszereadán. — **Borcsa** Gergely helybeli főgimnáziumi tanár jegyet váltott dr. Kolonics Dénes orvos leányával, Violkával.

— **Amerikai millióm Borzéken.** C. H. Pokker portlandi bankár néhány évvel ezelött európai körúton volt, amikor Romániába való utazásakor Erdélyt is megtekintette. Így meglátogatta a többek közt Borzék-fürdőt is, melyet annyira megkedvelt, hogy néhány napot időzött teny renetgeiteiben. A fürdőgazgatósága most levelet kapott az amerikai milliómstól, amelyben értesíti a fürdőt, hogy június végén családijával együtt három hónapra oda érkezik. Egyben azt kérdi, hogy megvehet-e a fürdőben egy villát.

— **A marosheviz—borzék—tölgyesi automobiljár.** A kolozsvári postagazgatóság az alispáni hivattal közölte a kereskedelmiügyi miniszter azon leiratát, hogy a megtartott műszaki utbejárás szerint a marosheviz—borzék—gyergyótölgyesi ut egyes szakaszai a nehéz gépkocsikkal való egész évi közlekedésre nem alkalmasak, miért is a tervezett marosheviz—borzék—gyergyótölgyesi állandó automobiljár nem vezethető be, legfeljebb csak a fürdőidény alatt közlekedő időszi gápkocsi járat létesíthető a jövő év folyamán, ha a járat által igénybe veendő utszakasz automobil közlekedésre alkalmassá lesz lehető.

— **Hány tanító van Magyarországon?** A tanítói fizetésrendezés alkalmából készült statisztikai adatok szerint az országban 32024 tanító és tanítónő van, még pedig 8524 állami és 23500 nem állami; a nem állami tanítók közül 1520 a fővárosban működik.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter Koós Ferenc kézdvására helyi városi állatorvost ideiglenes minőségű díjtalan állatorvosgyakornokká nevezte ki.

— **Köszönet nyilvánítás.** A helybeli plebánia hivatal hálás köszönetét fejezi ki az önkéntes tüzöltő zenekar parancsnokának a tüzöltő zenekarnak az urnapi körmeneten való, az ünneplő fényét és hatását emelő sikeres közreműködéséért. Hazafias tisztelettel Dr. Szerkes József plebános.

— **Hivatalvizsgálat.** Hétfőn és kedden Gyalóky Sándor főispán, dr. Éltész Gyula vm. aljegyző és Farkas Imre pénzügyi számvizsgáló kíséretében a felsolki járási főszolgabírósg ügy- és vagyonkezelést megvizsgálta.

— **Halálozás.** S. Orbán István Bertalan Szent Ferenc-rendi áldozár 73 éves korában meghalt Csiksomlyón.

— **Doktor utrusque juris.** Dr. Baróti Sándor csikszereadi kir. törvényszéki joggyakornokot f. hó 24-én a kolozsvári tudományegyetem tanácsa a jogtudományok doktorává avatta.

— **Kinevezés.** A budapesti kir. itéletábla elnöke Ráduly Ferenc jogszigorlót díjas gyakoronokká nevezte ki a szolgálat tételre a szolnoki kir. járásbírószághoz osztotta be.

— **Betyárvilág a szomszédban.** A régi betyárvilág izgalmai ébrednek fel újra Erdélyben, ahol már hónapok óta garázdálkodik egy tizenkét tagú rablóbanda, amely rettegésben tartja Brassó megyét. Legutóbb az erdélyi határtól nem messze fekvő romániai nyaralótelepen, Sinajában, egy ottani kereskedő házába törték be. Azonban észrevették őket, a rablóknak menekülni kellett. Pónteken delután a gróf Károlyi-féle bucsesi vadász-kastélyba akartak betörni. Az ő azonban figyelmes lett a zajra, lármát csapott, mire több vadőr valószínűségi hajtóvadászatot rendezett a rablókra, akik menekülés közben többször visszalöttek. Egy kéttagú csendőrzárőr a brassó mellett levő Alsótemesi erdőben ráakadt a rablókra, akik gyilkos túlélése kezdte. Az egyik csendőrt a golyók megölték, a másiknak pedig menekülnie kellett a tulerő elől. Egy órával később öt portyázó csendőrről haladt ke. részült az erdőn. A rablók lehelyeikről tüzei kezdtek a csendőrökre, akik nem tudtak védekezni. Hármukat megölték a zsványok, a másik kettő pedig elmenekült. A brassói csendőrküreti parancsnokság most már erőlyesben intézkedéseket tett a rablók eloltgatasára, szombat reggel óta kétszázhusz csendőrről hajszoja a rablókat, akik az alsótemesi erdőbe vették be magukat. A csendőrök rajonvalon vonultak Hosszafutól Ósáné irányában Ósánénál a brassói gyalogezred két zászlóalja helyezkedett el, úgy, hogy a rablók most két tűz közé vannak szorítva. A magyar hatóságok kérésére a határra Románia is katonaságot rendelt ki, úgy, hogy a rablók most nem menekülhetnek ki az üldözők gyűrűjéből.

— **A fogarasi árvászeki elnök találmánya.** A hivatalos lap május 21. száma közli, hogy Bocskor Adam fogarasi árvászeki elnök „Saluzás betonpatakhoz” című találmánya szabadalmat nyert.

— **Az üzleti záróra szombaton.** A Szocialpolitikai Szemle azt a hírt közli, hogy a kereskedelmi kormány a záróra-törvény eredeti szövegét, mely szerint a vasárnap és ünnepnap előtti záróra hat óra lett volna, olyképp módosítja, hogy az üzletek szombaton este tíz óráig lesznek nyitva tarthatók.

— **Vasut a tógyeisi szorozon.** Az erdélyi városok körében nagy mozgalom indult meg azirant, hogy a kolozsvár-tógyeisi szorozon közti utvonalon a kormány építtesse ki az államvasúti fővonalat, amely Magyarországot kötne össze Odesszával és a Fekete tengerrel. Kolozsvár város törvényhatósága már feliratot intézett ez irányban a kormányhoz, most pedig a feliratot megküldte az összes erdélyi városoknak hasonló mozgalom megindítása céljából. A vasutvonali létesítése óriási előnyt jelentene az ország közgazdasági viszonyaira nézve. A feliratot partolias végett Csikvármegye törvényhatósága most kapta meg.

— **Házasság.** Csikszentmártoni Szabó Albert, budapesti királyi közjegyző és desfalvi Pataky Krisztina, volt özvegy Ferenc Gyuláné, Magyarorszáron házasságot kötöttek.

— **Nincs elegáns nő,** ki ne használná a FÖLDES-féle Margit-krémét és Margit-szappant, mert a Földes-féle szepítő szerek a legjobbak az egész világon.

— **Egy kézdívásárhelyi kereskedő-segéd találmánya.** A hivatalos lap közli, hogy Illés Károly kézdívásárhelyi kereskedősegéd „Dugó-kuzógép” című találmányára szabadalmat kapott.

— **A szerencsés pástör.** Sebastyén Péter gymkesközépleki lakos, ki Csiklaplocán pástörkodik, f. hó 22-én a csiklaplocai határban egy farkas-barlangra bukkant. A barlangba bemászott és meglepetésére kilenc egészen kicsiny farkaskölyköt talált. Az anya éppen távol volt és így küzelem nélkül vette magához a néhány napos farkaskölyköket. Szombaton az alispáni hivatalnál egy tarisnyában mutatta be a kilenc darab farkaskölyköket, melyekből ekkor már csak három élt. A szerencsés pástör összesen 342 koronát kapott a kis fenevadakért, ami bátorságának illő jutalma.

— **A kézdívásárhelyi törvényszék áthelyezése.** Háromszék vármegye törvényhatósága szombaton tartott közgyűlésében erős küzelem után, néhány szóváltással a kézdívásárhelyi kir. törvényszéknek Sepsil-

szentgyörgyre való áthelyezése mellett foglalt állást. Az utolsó szót a miniszter mondja ki.

— **Feltartoztatott székely kivándorlók.** A napokban jó fogást csinált a csákortornyal határrendőrség, mely nem kevesebb, mint százötven, túlyomó részt hadköteles kivándorlót tartóztatott le. A kivándorlók közt Csik, Udvarhely, Háromszék vármegyékből is sokan voltak. Az antwerpeni, rotterdami és hamburgi kikötőbe akartak vinni a kivándorlókat, akiket Muraszerdahelyig vonaton vittek és onnan gyalog akarták kiszöktetni Luttenbergbe.

— **Szavazhatnak a tagdíjhátralékosok.** A kereskedelmi miniszterium egy alapszabály jóváhagyásával kapcsolatban kimondotta, hogy az ipartestület tagjainak szavazati jogát tagdíjhátralék címén korlátozni nem lehet. Az ipartestületek országos szövetsége a döntés megváltoztatását kérte, mert a szavazati jog megvonása az egyetlen mód arra, hogy az ijesztő mértékben felszaporodott tagdíjhátralékokat csökkenteni és a tagdíjvételre utalt ipartestületeket fenntartani lehessen. Az érdekelteket ipartestületek ez ügyben küldöttséget is akarnak mezenstenni a miniszterhez.

— **A bolgárpénzt Magyarországon verik.** A hat millió leva ezüst pénz szállítására Szófiában e hó 16-án megtartott árlejtésen a Pesti Magyar Kereskedelmi bank ajánlata volt a legolcsóbb s ezt fogadta el a bolgár kormány. A bank a pénz veretését a körmöcbányai m. kir. pénzverő hivatalnál fogja eszközölni.

— **Percel Dezső meghalt.** Percel Dezső egykori belügyminiszter és a képviselőház volt elnöke, vasárnap reggel 65 éves korában Bonyhádon meghalt. Percel Béla egykori igazságügyminiszternek és későbbi kuriai elnöknek volt a fia, aki kezdetben közigazgatási szolgálatban állott, majd később a politikára tért Bányf Dezső házelnöksége idején a Háznak alelnöke, majd Bányfi kabinetjében belügyminiszter lett. Az egyházi politikai törvényjavaslatok reá tartozó részét ő léptette életbe és rendületlenül kitartott az egyházpolitikai reformoknak jelentkező radikális szabad- elvű irányzat mellett. A munkapárt elnökévé választotta sőt a képviselőház elnöki állásával is megkínálták, de Percel ezt az állást nem fogadta el. Az utóbbi években betegeskedett, teljesen visszavonult egy politikai, mint társadalmi életől; ke- rülete székelyhelyen Bonyhádon lakott és ott érte utól a halál. Temetése kedden volt.

— **Az új pénzügyigazgatóság.** Ertesztülésünk szerint az eddigi megállapodások értelmében a csikszeredai pénzügyigazgatóság működését 1914. évi május 1-én feltehetően megkezdte.

— **Elnöki vizsgálat.** Ribicey Ferenc kir. törvén. elnök a gerygyószentmiklósi járásbíró-ságnal a szokásos évi vizsgálatot a napokban tartotta meg.

— **Prohászka püspök a cselekdérséről.** Szekesfehérvárról jelemtük: A katolikus háziasszonyok egyesületének közgyűlésén dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök beszédet mondott a cselekdérség megoldásáról. A cselekdérség megoldása kettőn mulik, — mondta — a jó cseledés és a jó háziasszonyon. Jó cseledet az egyesület feladata nevelni, a háziasszony feladata pedig méltányos, igazságos állapponra helyezni a cseledekkel szemben. A cseledépp úgy, mint a társadalom bármely más munkaszaklya, nem elégzik meg többé azokkal a keretekkel, amelyek a regmúlt idők állították fel. Ezt be kell látniok a háziasszonyoknak és csak ennek belátása mellett várhatják el, hogy az emberseges bérek és a jó banámság fejében lelkiismeretes, jó cseledet kapjanak.

— **A csiksomlyói tanítóképző ünnepélye.** Mult hó 23-án delután a csiksomlyói kegytemplomban Balint Lajos főesperes végezte a tanítóképző kongregánista jelöltjeinek feladatát, amit a képzőintézet nagytermében nagyszámu közönség jelenlétében fényesen sikerült ünnepség követett. Mint mindig, ugy most is Domanyancz Peter kezepeket tanárnak köszönhetjük a ritka műelőzetet, melyet a zene- és énekszámoknak az ifjúság által való művészi reprodukciójával be lelkünkbe. Az ünnepély kiemelkedő pontjai kíváóan az ének- és zeneszámok voltak. Ezek közül Rákóczi Rodostóban Váradi A.-tól c. melodrámat művészi zenekísérete és Ráduly Béni IV. éves növ. nagy hozzáértést elaruló sza-

valásáért a közönség szünni nem akaró tapsviharja követte. Az ünnepély fényes sikerének biztosításában bokros érdemeket szerzett Gál Ferenc IV. éves növ. a kongregáció prefek-tusa, ki a világboldogító keresztény világlátást helyezte fölébe a társadalom bomlasztó, szabaddkőmives irányzatnak; nemkülönbén Bar-dóc István IV. éves növ. „A kongregáció és a mai társadalom” c. felvásával. Az ün-nepély lelkienemésítő harmóniáját Balint Lajos főesperesnek az ifjúsághoz intézett lendületes, magas röptű szavai egészítették ki.

— **A foszjoros gyújtó vége.** Az 1913. évben hozott törvény értelmében hatóságilag szüntetik meg a foszjoros gyújtó gyártását. A törvény folyó évi június hó 1-től kezdődőleg lép életbe. Ez intézkedés a gyújtógyártás terén nevezetes tudulatot jelent — és vele a gyújtóoldatos öngyilkosságok sorozata is megszakad.

— **Tanítók furdője.** Nagy arányu, országos mozgalommal indult utjára a Tanítók Furdője Részenyrtársaság szervezése egy évvel előbb úgy célból, hogy ez, az alakulás után megvegye s Magyarországi tanítói és a nagy közönség számára tovább fejlesztve kiépítse, olesó gyógyfurdőjevé, továbbá gyermeknyaraló telepévé tegye székelyudvarhelyi Szejke furdőt. Az alakulásához megkivántató részvény mennyiség össze is jött, de a rövid záros határidő letelte miatt a részvenyrtársaságot már nem lehetett akkor megalakítani. Miután ezen actió iránt az országos érdeklődés azóta nem csak nem csökkent, de ugy-szólvá napról-napra fokozódott: Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató tanító és alapító társai most újra munkálta: aia vették a szervezedeés ügyet és új alapítású tervezet kibocsátásával gyűjtik össze a részvenygyezéseket. Egy részveny ára az 1 korona alapítási költség együtt most is csak 26 korona és bárki jegyezhet tetszés szerinti mennyiségű részveny s annak értékét egy év leforgása alatt bármilyen kis részletekben fizetheti. A részvenyrtársasági szervezedeést nagyban elősegíti eladó tulajdonosok azzal, hogy csak a vételár $\frac{2}{3}$ részere kívánnak idegen részvenygyezéseket, a többi, szükség esetén, magok fogják biztosítani. Muthogy a furdő és az actio életképességét legjobban ismerő Udvarhely vármegyei tanítószag teljes lelkesedéssel és anyagi erejével áll az ügy támogatására, s ezt a napokban gyűlési határozatokkal is dokumentálta, s hogy az előbbi részvenygye-zők szilárdan megtartották az újabb szervezedeés számára is részvenygyezéseiket, a Tanítók Furdője Részenyrtársaság megalakítása biztosítva van és pedig annál nagyobb eredménnyel, mentol többen csatlakoznak újabb részveny gyűjtők és a vállalkelés céljára kiperacelazandó 45 holdnyi területből telekvasárlásra jelentkezők. Tanítók furdőjét különben berleti alapon már május 1-én megnyitották. Ugy a furdő, mint a részvenyrtársaság és az eladó parcellák ügyében bármilyen irányu felvilájosításal készséggel szolgál Gyerkes Mihály igazgató Székelyudvarhely. Támogatására ajánljuk ezen életrevaló mozgalmat a hazai tanítószagnak és hathatos pártfogásába a nagyközönségnek is.

— **A tanítói törvények szentesítése.** A tanítói fizetésrendezési javaslatokat szentesítette a király. A hivatalos lap közli az új törvényeket a szentesítési záradékkal ellátva. Az első az 1913. évi XV. t.-c. Az állami elemi népiskolai tanítók illetményeinek rendezéséről, a második az 1913. évi XVI. t.-c. A közszégi és hitelekezeti elemi népiskolai tanítók illetményeinek rendezéséről szól.

— **Társadalmi tevékenység a nevelés, közköztudás és közzgazdaság ágazataiban** cím alatt Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító a szülők, tanítók és közgyűrti ténmüködők számára közzhasznu utmutató könyvet irt s azt a közeli napokban sajta alá rendezi. A család és iskolai nevelés-oktatás, valamint a társadalmi ténvaló eredményes munkálkodás kutforrása ezen munka, melynek értékes voltát, gyakorlati hasznát biztosítják szerzőnek a tanítói és társadalmi közeletben kézen forgó más munkái is. Előfizetési ár 2 korona. E social-pedagogiai munkára már csak azért is érdemes szerző-kiadónál előfizetni, hogy a nyherből jövedelemmel fedezhesse a tanítók társadalmi gyógyfurdőjének szervezési költségeit.

— **Mathusalemi kor.** Gerygyóbékason folyó hó 20-án egy görög katolikus ember 120 éves korában halt meg. — Haláláig jó egészségben volt.

— **A csikszeredai új elemi iskola.**
A csikszeredai róm. kath. hitközség legutóbbi gondnoksági ülésén merült fel az eszme, hogy az állandó panasz tárgyát képező csikszeredai elemi iskola helyét — az eddig tervezett kibővítéstől eltérően — újat építsenek. A napokban Bobula budapesti műépítész, ki a helybeli közkórházat is megvizsgálta, az elemi iskola épületét szüknék és egészségtelenné találta, mely a kibovításhoz egyáltalában nem alkalmas. E szakértői vélemény folytán Dr. Ujfalusi Jenő polgármester hétfőn délután értekezletre hívta össze a tanúgy barátait, kik között megjelent Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő is. Az értekezlet elhatározta, hogy az elemi népiskola jelenlegi épületének ellenében a város vásárol a készülő piactéren egy minden tekintetben alkalmas telket s ezzel szemben csupán az államnak átengedett iskola visszabocsátásához ragaszkodik. Feliratlag kéri a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a város által felajánlott telken építsen egy, a célnak és Csikszereda város igényeinek megfelelő elemi népiskolát, melynek legalább is tíz tanteremmel kell bírnia, hogy a tanulók befogadására és elhelyezésére elegendő legyen. Csakis ezáltal lenne megszüntethető a jelenlegi mizerabilis állapot, melyet megszüntetni új iskola építésével, a kultuskormány kötelessége.

— **Mozgósínház.** Nap nap után szebbnél-szebb ujdonságokkal lepi meg az igazgatóság a csikszeredai műértő közönséget, így folyó év június hó 4-én (szertán) ismét egy szenzációs ujdonságot fognak bemutatni, még pedig a „Tigris” című fantasztikus 5 felvonásos drámát. A darab 3 főszerepét egy személy játssza: Davesnes Eduard, s amit a kinematográfia eddig nem produkált: elsőrendű ótlet, hogy egy azon szereplő többnyire két-három szerepben egyazon időben van a színen! A közönséget bámulatba fogja ejteni a művész átváltozó képessége, ép úgy, mint a gyárri hitetlen technikai produkciója, melyet a filmet feldolgozta. A darab rövid tartalma a következő: Egy előkelő olasz nagykereskedő áruházában egy rablóbandát szervez és ezt a rablóbandát hosszas és érdekesítő hajszá után tudja csak leleplezni az utánuk szimatoló detektív, aki csak az utolsó pillanatban jön rá, hogy a „Tigris”-banda feje az a nagykereskedő, akinek házába ő bejár és akinek lányát szereti. A leány kedvéért még meg is engedi neki, hogy öngyilkos legyen és így leánya nevére árnyék ne vetődjék. Kiegészítésül bemutatják „Duczi bácsi totszhalot”, humoros és Léghajon Paris felett, természetes c képeket. Június 8-án „Titkár kisasszony” c. dráma kerül bemutatásra.

— **A tagosítási eljárás megkönnyítése.**
Az 1908. évi VII. és XXXIX. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendeletek értelmében minden tagosítási kérés benyújtásakor a tagosítást kérelmezőnek igazolni kell, hogy 500 korona biztosítékot bírói letétbe helyezett. Miután ezen összeg befizetése nem egy esetben tartotta vissza az érdekelteket a tagosítási kérelem előterjesztésétől, a magyar kir. földmiv. miniszter a vármegyeyi gazd. egyletekhez intézett legújabb körrendeletében oda nyilatkozik, hogy minden olyan esetben amikor a tagosítási kérelem előterjesztésének gazdaságilag indokolt voltát az illetékes gazdasági egyesület igazolja, az 500 korona biztosíték befizetését mindenkor igazolni kell, felhívja az egyesület, hogy amikor az érdekeltek az elegendős vegett hozzá fordulnak, terjessze a kérelmet haladéktalanul fel, hogy hozandó elhatározásáról úgy az érdekelteket, mint az illetékes kir. törvényszéket megfelelően közvetlenül értesítse. Megemlíti egyúttal, hogy a tagosítási eszméjének népszerűsítése érdekében folytatott propaganda céljaira megfelelő számu ismertetőt fűzet áll a gazdák rendelkezésére.

— **A városi tanácsok oltórlése.** A készülődésben lévő városi törvény irányelveiről nagyon kevés szivárog ki a nyilvánosságra. A napokban azonban mégis tudomásunkra jutott annyi, hogy a belügyminiszteriumban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az új törvényvel a rendezett tanácsú városok tanácsait megszüntetik és a tanácsok testületi jogait a polgármesterre, mint egyes hatóságokra ruházzák át, aki egyéni felelősség mellett oly módon fogja a hatóságot gyakorolni, mint például a főszolgabíró a maga járásában. Erre az elha-

tározásra, úgy tudjuk az indította a miniszteriumot, hogy a számos oldalról felhangzó panaszokból meggyőződött arról, hogy a kisebb rend. tan. városok a tisztviselők illetményeinek fedezésére elegendő anyagi erővel nem rendelkeznek és így a tervezett reformnak voltaképpen az az intenciója, hogy a rend. tan. városok költségeit apassza.

Szám 511—1913. végrh.

Árveresi hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróság 1913. évi V. 644. sz. végzése következtében Dr. Kovács Gyárfás ügyvéd által képviselt Agrár takarékpénztár r. t. javára 3000 korona és 1000 korona s jár. erejéig 1913. évi április hó 24 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 730 koronára becsült következő ingóságok u. m : lovak, szekerek stb., nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság fenti számu végzése folytán fenti tőkekövetelés és járuléka a bírólagn már megállapított költségek erejéig végrehajst szenvedők lakásán Csikjenőfalván leendő eszközésére 1913. évi június hó 21-ik napjának delutáni 4 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1913. évi május hó 27. napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Használjon Nagysád FÖLDES-FÉLE
MARGIT-GRÉMET
-SZAPPANT

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen. A Margit-eréme a fürangú hölgyek kedvence szépségére, az egész világon olyan terjedve. Páratlan a hatása szertelés ószáltságában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-erémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárított dobozt elfogni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-eréme ártalmatlan, szagtalan, vegytiszta készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett. **Ára 1 korona. Margit-szappan 70 fillér, Margit-poudre 1 korona 20 fillér.** Gyártja: **Földes Kelemen gyógyszertára Aradon.**

Főlerakat Csikszeredában:
GÖZSY ÁRPÁD ÉS ORBÁN JÁNOS
fele gyógyszertár.

5-5

ALKALMI BUTORVÉTELT AJÁNL

**SZÉKELY ÉS RÉTI
BÜTORGYÁRA**

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ

FÖTÉR 47. Kapu-u. 60.

Komplett hálószoba berendezések tolettal már **400 KORONÁÉRT.**

Hitelképek egyéneknek árfelemelés nélkül vesztetfizetésre is.

Óriási választék amerikai iroda berendezésekben, vas- és rozbuorok, szőnyegek, függönyök és teljes menyasszonyi **KELENGYEKBEK.**

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!

THOMASSALAK

A legjobb és legelőszobb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól!
Csak akkor valódi, ha ilyen zsákba van és eredeti ólomzár van rajta.
Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!
6-20 **KALMÁR VILMOS**
a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT. 49.
Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelemztettjük a vásárlókat.

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt minden létezó haziszert felülmul.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Csak a zöld apáca védjeggyel VALÓDI. TÖRVÉNYILEG VÉDVE.

Ezen balzsam: 1. Utólréhetetlen gyógyhatású tüdő és mellbetegségeknel, enyhíti a katarhust, megakadályozza a tüdőgyuladást a gyógyulást hoz az ilyenm legmagasabb betegségeknel is. 2. Kitűnő hatású torokgyulladásnál, rekedtség és gégebetegségeknel. 3. Mindennemű lázt gyökeresen megszüntet. 4. Gyógyít mindennemű májbetegséget, gyomor, bélbántalmakat, gyomorgöreszt, szagattást, ostmát, elnyálkásodást, büfögést, gyomorégést, fel-fel-fodest stb. 5. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál. 6. Enyhe hatású hasbajtózer, vértisztító, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. 7. Kitűnően bevált fogfajlásnál, lyukas fogak, szájbüznél, fognyitnek használva erősíti a foghúst, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. 8. Gúlliszták ellen biztos hatású. 9. Kétszög minden sebet, sebhelyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelet, szemölcsöt, égési sebeket, fagyott testrészeket pörse- néseket, kiütéseket, fejtájtást, zugást, szagattást, sezt és fülbántalmakat gyógyít. Minden háznál különösen influenza, kolera és más járványoknál kézzel lenyelni.

VIGYÁZZUNK A ZÖLD APACZVAL ELLÁTOTT VÉDEJEGYRE.
Ezen balzsamból lefekvés előtt egy vagy két kanál cukorral bevéve vagy a nélkül valószínűleg egészségeses virradást jelent.

Minden hamisítás, utánnát és más balzsamok hasonló védjeggyel való eladás büntetés terhe mellett törvényileg tiltva van. 12 kis vagy 6 nagy vagy 1 különleges családi üveg ára K 5-90. Kisebb rendelés mint 12 kis vagy 6 nagy üveg nem lesz szállítva. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árcsökkentés. Budapestben kapható: **Török József** gyógyszertárban s a legjobb gyógyszertárban. Nagyobb kapható **Thimay és Seitz, Koohmeister** utódiál, **Radanovits Testvérek** fogterületében Budapesten. Ahol nincs lerakat, ott rendeljen!

THIERRY A. Órangyal-gyógys.értáródiál PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).

Szám 5001—1913. polg.

1—3

Hirdetmény.

A kir. törvényszék Csíkszereda rendezett tanácsa város részére a vizelőbeli városi területnek köztérre átalakítása és új utcák nyitása céljaira Csíkszereda rendezett tanácsa város és Zsögöd község határában kisajátítandó ingatlanokra vonatkozólag,

tekintettel arra, hogy a kisajátítási iratok 3608—1913. polg. szám alá beérkeztek és azokból kitetszőleg a kisajátítási tervezet jogerős határozattal helyben hagyott a kártalanítási eljárást az 1881. évi XL. t.-cikk 46. §-a alapján elrendeli,

s annak megkezdésére Csíkszereda város házához s innét a helyszínére 1913. év június 23-nak délután 2 óraját azzal tüzi ki, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

A kir. törvényszék a tárgyalás vezetésével dr. Szabó Alajos kir. törvényszéki bírót bizza meg, ki egy jegyzőkönyvvezetővel fenti időben a tárgyalásra meg fog jelenni.

A helyszíni tárgyalásra úgy a kisajátító Csíkszereda rendezett tanácsa város közönsége a város polgármestere útján mint az összehírdetésben foglalt tulajdonosok nemkülönben az összes telekkönyvi érdekeltek s illetve ezek törvényes képviselői külön is megidéztettek.

A távollévők és ismeretlen helyen tartózkodók részére gondnokul Kovács Albert csíkszeredai ügyvéd rendeltek ki.

A kir. törvényszék a hirdetmény közhírtétele tárgyában az idézett törvényszakas értelmében intézkedik.

Kelt a csíkszeredai kir. törvényszéknek 1913. évi május 13-án tartott polg. zárt üléséből.

László Géza sk., h. elnök. Dr. Szabó Alajos sk., elnök. A kiadmány hitelül: Kuna Dénes, kiadó.

A csíkszeredai állandó Edison Mozgósínházban minden vasárnap és szerdán szenzációs előadás, teljesen új és változatos műsorral.

H I R D E T É S E K

olesó árszámitás mellett közöltetnek s felvétetnek a kiadóhivatalban.

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósborszeszt

a háziszerék királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárúsítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszerárában

az „ATTILÁHOZ”

Csíkszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Csusz, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derékoldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hűlés, megfázás, vagy légvezeték szűkítő bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használatával. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, ugy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, báyadtság, kimerültség általános gyengeség eseteiben kivescesel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszer. Ezer és ezer más esetekben is kitűnő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva. Minden egyes üvegehez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanusko-dik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jötevője.

42—52

VÁKÁR L., CSIKSZEREDÁBAN

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

		
<p>Elvállal mindennemű könyvnyomdai munkákat, u. m.: báli meghívókat, falragaszokat, eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, gyászlapokat, névjegyeket, röpiratokat, folyóiratokat. Nagy raktár egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványokból. Szép választék finom irodai fehér-, fogalmi és miniszter papirokban, ugyszintén levélpapírok és borítékok, gyászszegélytü, és más színekben, diszdobozokban és mappákban, valamint finom irodai Anthracyn, kék, piros és zöld ténka, tusok, kitűnő pecsétviaszok, írónok, tollak, tollszárak, törölógumik, iskolai füzetek, rajzeszközök, hegedük és hegedűvonók, hurok, rajzpapírok, rajzfüzetek, körzők stb. eikkekben.</p>		
